

ADRES ARCHANGELKADE 15, 1013BE AMSTERDAM
TELEFOON +3120 60 60 600
FAX +3120 60 60 616
EMAIL INFO@ORKATER.NL
WEBSITE WWW.ORKATER.NL

Aan Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Minister I. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

De Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Amsterdam, 2 juli 2019

Geachte mevrouw van Engelshoven, geachte mevrouw de Minister,

Voor het Kunstenplan 2021-2024 streeft u naar vernieuwing, dynamiek, ruimte voor nieuwe kunstvormen, diversiteit en een eerlijke beroepspraktijk. Het is precies waarom Orkater binnen het landelijke theaterbestel al jaren een vaste waarde is en dat vooral moet blijven.

Vernieuwing en dynamiek, ruimte voor nieuwe kunstvormen

Orkater heeft al sinds 2006 het meest innovatieve en effectieve talentontwikkelingsprogramma van Nederland op het gebied van nieuw en genre-overschrijdend muziektheater: Orkater/De Nieuwkomers. Er is geen voorgeschreven format waaraan de jonge makers moeten voldoen, integendeel. De belangrijkste kaders zijn dat de aanvragers professioneel moeten zijn opgeleid en het plan op één of andere wijze een combinatie is van muziek en theater. Of dat nou met pop, rock, techno, hiphop, urban, klassiek of spoken word is, het staat de makers geheel vrij. In de selectie van nieuw talent laat Orkater zich mede adviseren door zijn alliantiepartners, een vijftiental vooraanstaande theaterprogrammeurs uit heel Nederland (ook een wens van u, producerende en presenterende instellingen die de handen ineenslaan).

De ervaren professionals van Orkater stellen zich ten dienste van de nieuwe maker, met behoud van de artistieke autonomie van die maker. Het programma beslaat niet alleen de artistieke inhoud. De nieuwkomers worden intensief begeleid op het gebied van vormgeving, theatertechniek, marketing, publiciteit en verkoop van voorstellingen. Door de nauwe samenwerking met theaters en festivals zijn de nieuwkomers verzekerd van een substantieel aantal speelbeurten. De reputatie van Orkater staat garant voor publiek, maar minstens zo belangrijk, ook voor aandacht van de landelijke pers. De meest recente productie in het kader van Orkater/De Nieuwkomers, *Ilias* door Konvooi, werd met vijf sterren door de NRC uitgeroepen tot de must-see van Oerol 2019. Hetzelfde festival programmeerde Orkater/Lars Doberman (Nieuwkomer 2013) en werd geopend met *Lost Tango*, een coproductie van Orkater met het inmiddels gerenommeerde Via Berlin (Nieuwkomer 2009) en het Ragazze Quartet en Carel Kraayenhof c.s. De productie werd door dagblad Trouw eveneens vijf sterren toebedacht. Om het actuele beeld compleet te maken: More Dogs (Nieuwkomer 2018) en Zoutmus (Nieuwkomer 2012) spelen deze zomer op Lowlands, iona&rineke (Nieuwkomer 2017) speelt de u bekende voorstelling *Kill all Kids* op Theater aan Zee, het toonaangevende zomerfestival in het Belgische Oostende. Volgende week speelt *Woiski vs. Woiski*, een zeer geslaagde coproductie met het Bijlmer Parktheater, een week lang in Paramaribo. U heeft het zelf kunnen zien. Ook in onze reguliere voorstellingen krijgt jong talent alle ruimte.

Sir Duke (Nieuwkomer 2017) maakte in het kader van Theater na de Dam de voorstelling *Hatta & De Kom*. Actrices Dionne Verwey en Francesca Pichel treffen op het ogenblik voorbereidingen in Indonesië voor voorstellingen aldaar.

Diversiteit

"Gelijke rechten zijn verankerd in de Nederlandse grondwet. Gelijke kansen niet. Dat geldt ook voor de podiumkunsten" stond geschreven in ons beleidsplan voor 2017-2020. Alleen denken en praten over diversiteit heeft Orkater al lang achter zich gelaten. Diversiteit is een kwestie van doen en dat is terug te zien, zowel in programmering, personeel, partners en publiek.

Een eerlijke beroepspraktijk

Orkater is al decennia vurig pleitbezorger van fatsoenlijke honorering in de podiumkunsten. Mede om die reden is het gezelschap lid van de werkgeversvereniging Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten en droeg het actief bij aan de totstandkoming van de Cao Theater en Dans. Deze overeenkomst, in de geest niet veel anders dan de Fair Practice Code, is heilig voor Orkater.

Kunsten '92 heeft becijferd dat er 25 miljoen euro nodig om alle instellingen in staat te stellen zich te houden aan de Fair Practice Code. Orkater speelt in deze berekening geen rol. Het gezelschap heeft immers in haar hele geschiedenis financiële problemen nooit afgewenteld op individuele werknemers en hen onder alle omstandigheden conform de Cao betaald.

Wij hebben begrip voor werknemers die bij gebrek aan beter akkoord zijn gegaan met onvoldoende betaling of ondermaatse werkomstandigheden, net zoals wij weten hoe moeilijk het kan zijn om als werkgever grenzen te stellen. De ingrijpende bezuinigingen van enkele jaren geleden hebben een zware wissel getrokken.

Nu Nederland de crisis achter zich heeft gelaten is een correctie niet meer dan redelijk en wij onderschrijven de oproep van NAPK en Kunsten '92. Het zou echter volstrekt onredelijk, zelfs oneerlijk zijn als Orkater (en overigens ieder andere instelling die zich aan de Cao heeft gehouden) daarvoor de rekening krijgt gepresenteerd.

Per ongeluk of expres?

Al meer dan 47 jaar wordt Orkater bewonderd en bejubeld en al net zo lang weet de landelijke overheid met regelmaat geen raad met het tweede theatergezelschap van Amsterdam. Als een hete aardappel worden we van het ene bordje op het andere geschoven, muziek, theater, multidisciplinair, muziektheater. Tot op heden kwamen we dan tenminste nog op een bordje terecht. Nu ligt er een Kunstenplan waar Orkater al bij voorbaat niet in voorkomt. Er is geen plek in de basisinfrastructuur en ook de recent gepresenteerde uitgangspunten van het Fonds Podiumkunsten spreken voor zich: er is geen ruimte voor Orkater. Gezien de onderliggende bedoelingen van uw uitgangspunten is dat verbazingwekkend. Het gezelschap stelt zich niet reactief op ten opzichte van wat er politiek verlangd wordt. Nee, het loopt voor de troepen uit. Het zou u moeten aanspreken. Orkater is voortrekker, of het nou om talentontwikkeling, Fair Practice, diversiteit, cultureel ondernemerschap, spreiding of samenwerking met derden gaat. **Hoe kan het dan toch gebeuren dat Orkater niet is terug te vinden in uw nota?** Wij komen niet verder dan twee mogelijkheden. Per ongeluk of expres. Is het per ongeluk dan verwachten wij dat u e.e.a. zult corrigeren. Is het expres dan evenzeer, want dan moet het u ontbroken hebben aan de juiste informatie.

Duidelijkheid

Na het debacle van de vorige kunstenplanronde was iedereen toe aan vernieuwing. Een open systeem met ruimte voor vaste waarden, vernieuwing en doorstroming. De analyses zijn er, de vergezichten eveneens. Er zou een einde komen aan de energievretende onzekerheid. Wat schetst onze verbazing; het is zelden zo onduidelijk geweest. Wat hoort er nou in de Basisinfrastructuur en wat bij het Fonds Podiumkunsten? En wordt de rekening voor de de Fair Practice Code, net zoals die voor nieuw beleid niet onevenredig bij het Fonds Podiumkunsten gelegd? Niet ten onrechte zijn de woordvoerders Cultuur ongerust. Worden zij over een jaar voor de zoveelste keer aangesproken op ongewenste effecten van onvoldoende doordacht beleid?

Natuurlijk, elk gezelschap wordt beoordeeld op zijn plannen. Daar word je uiteindelijk op aangewezen of afgewezen. Alstublieft Minister, zorg voor duidelijkheid en voorkom ongelukken.

Hoogachtend,

Sophie Anglionin, Rosa Arnold, Michiel Blankwaardt, Vernon Chatlein, Iona Daniel, George Dhauw, Lore Dijkman, Stefan Dijkman (creatief technisch producent), Jip van den Dool, Esther Duysker, Viktor de Greef, Viktor Griffioen, Jacob de Groot, Micha Hamel, Freek den Hartogh, Belle van Heerikhuizen, Jasper van Hofwegen, Erik van der Horst, Floor Houwink ten Cate, Victor IJdens, Gode Kempen, Nita Kersten, Robin Keyaert, Jochem van Laarhoven, Geert Lageveen, Mike Libanon, Ria Marks, Gery Mendes, Jesse Mensah, Suze Milius, Julien Neiryndck, Francesca Pichel, Laura van der Ploeg (zakelijk leider) Rineke Roosenboom, Matthijs van de Sande Bakhuyzen, Kaspar Schellingerhout, Gijs Scholten van Aschat, Reinout Scholten van Aschat, Bart Sietsema, Dagmar Slagmolen, Wilko Sterke, Titus Tiel Groenestege, Serin Utlu, Elias Vandenbroucke, Sanne Vanderbruggen, Dionne Verwey, Mattias van de Vijver, Michiel Voet, Alex van Warmerdam, Marc van Warmerdam (directeur), Leopold Witte en Manoushka Zeegelaar Breeveld